

Academic Session 2025-26

कक्षा – 6

विषय –संस्कृत

पुस्तक का नाम–दीपकम्

मास	विषयवस्तु
अप्रैल, 2025	वर्णमाला (वर्ण-परिचयः)
	प्रथमःपाठः वयं वर्णमालां पठामः (स्वर-व्यंजनं परिचयः, वर्ण संयोगः, वर्ण-वियोग, संयुक्त-व्यंजनानि, उच्चारण-स्थानानि)
	द्वितीयः पाठः एषः कः ? एषा का ? एतत् किम् (पुंलिङ्गम्, स्त्रीलिङ्ग, नपुंसकलिङ्गम्, शब्दरूपाणि,
मई, 2025	तृतीयःपाठः अहं च त्वं च (एकवचनम्, द्विवचनम् तथाश्च, बहुवचनस्य-शब्दरूपाणि)
	चतुर्थः पाठः अहं प्रातः उत्तिष्ठामि (संख्याज्ञानम्, समयज्ञानम्)
	SBA-1 (Activity Based) April and May
जून, 2025	Summer Vacation from 1st June 2025 to 30th June, 2025
जुलाई, 2025	पंचमः पाठः शूरा वयं धीराः वयम् (महापुरुषानाम् परिचय, कारक परिचय)

	षष्ठः पाठः सः एव महान् चित्रकारः (सन्धि, परिचय)
	SBA-2 (MCQ Assignment) April to July
अगस्त, 2025	सप्तमः पाठः अतिथिदेवो भव अव्ययज्ञानम्, अकारान्तपुल्लिङ्गशब्दानाम्
	अष्टमः पाठः बुद्धिः सर्वार्थसाधिका (लट्लकारस्य परिचयः, आकारान्तस्त्रीलिङ्गशब्दानाम्,)
	SBA-3 (Activity Based) August
सितम्बर, 2025	नवमः पाठः यो जानाति सः पण्डितः अकारान्तनपुंसकलिङ्गशब्दानाम्, इकारान्तपुल्लिङ्गशब्दानाम्, उकारान्तपुल्लिङ्गशब्दानाम्
	Half Yearly Assessment (April to September)
अक्तूबर ,2025	दशमः पाठः त्वम् आपणं गच्छ, (लोट्लकार परिचयः, पठ्, लिख्, गम् (गच्छ), स्था (तिष्ठ), नी (नय), चिन्त, धातुरूपाणि)

	एकादशः पाठः पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि (चाणक्यनीतिः, मनुस्मृतिः, पञ्चतन्त्रम्, हितोपदेशः, रामायणम्, सुभाषितरत्नभाण्डागार, ग्रन्थानां सामान्य-परिचयः)
नवम्बर, 2025	द्वादशः पाठः आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः (सर्वनामशब्दाः परिचय, द्वितीयाविभक्तेः प्रयोगम्) त्रयोदशः पाठः सङ्ख्यागणना ननु सरला (संख्याज्ञानम्)
	SBA-4 (Activity Based) October to November
दिसम्बर ,2025	चतुर्थदशः पाठः माधवस्य प्रियम् अङ्गम् (शरीरङ्गानां नामानि) पञ्चदशः पाठः वृक्षाः सत्पुरुषाः इव (धातुनां पुनरावृत्ति)
	पाठस्य पुनराभ्यासः
	SBA-5 (Activity Based) October to December
	Winter vacation from 1st January 2026 to 15th January 2026
जनवरी, 2026	षोडशः पाठः कुरुक्षेत्रम् प्रदेशस्य संस्कृतेः महत्त्वज्ञानम्
फरवरी, 2026	सप्तदशः पाठः वाङ्मयंतपः पदोच्चारणम्, श्लोकगायनम्, छन्दोज्ञानम्, गीतायाः महत्त्व-प्रतिपादनम्

	SBA-6 (MCQ Assignment) Complete Syllabus
मार्च, 2026	समस्त पाठानां अभ्यासानां च पुनरावृत्तिः
	Annual Assessment (AA-1) Complete Syllabus
अप्रैल, 2026	Supplementary Assessment (AA-2) Complete Syllabus

कक्षा — 7

विषय —संस्कृत

पुस्तक का नाम— —रुचिरा भाग-2

मास	विषयवस्तु	अधिगम उपलब्धियाँ
अप्रैल, 2025	प्रथमः पाठः सुभाषितानि श्लोकगायनम्, छन्दज्ञानम्	लयपूर्वकं शुद्ध श्लोकोच्चारण-ज्ञानम् जातम्। वाक्यनिर्माणाभ्यासः, सत्य-क्षमा-तप-मैत्री प्रभृतिनैतिकमूल्यानां ज्ञानम् अभवत्। वर्णविचारः, वर्णमाला, उच्चारणस्थानम् इति ज्ञानम् भवेत्।
	द्वितीयः पाठः दुर्बुद्धिः विनश्यति कथाकथनाभ्यासः	दुर्बुद्धिः सदबुद्धिः इत्यनयोः व्यावहारिकज्ञानम् अभवत्। कथाकथनाभ्यासो जातः। कारकज्ञानम्। उपपदविभक्तिज्ञानम् अभवत्।
	पाठानां पुनराभ्यासः :	लयपूर्वकं शुद्ध श्लोकोच्चारण-ज्ञानम् जातम्। वाक्यनिर्माणाभ्यासः, सत्य-क्षमा-तप-मैत्री प्रभृतिनैतिकमूल्यानां ज्ञानम् अभवत्। वर्णविचारः, वर्णमाला, उच्चारणस्थानम् इति ज्ञानम् भवेत्। कथाकथनाभ्यासो जातः। कारकज्ञानम्। उपपदविभक्तिज्ञानम् अभवत्।
मई, 2025	तृतीय पाठः स्वावलम्बनम् संख्यावाचिपदानां प्रयोगः सर्वनामपदानां प्रयोगः।	संख्यावाचिपदानां प्रयोगाभ्यासो जातः। सर्वनामपदानां प्रयोगाभ्यासो जातः। स्वावलम्बनस्य महत्वमिति ज्ञानम् अभवत्। 1-50 संख्यावाचक शब्दानाम् ज्ञानं जातम्।
	पाठस्य पुनराभ्यासः :	संख्यावाचिपदानां प्रयोगाभ्यासो जातः। सर्वनामपदानां प्रयोगाभ्यासो जातः। स्वावलम्बनस्य महत्वमिति ज्ञानम् अभवत्। 1-50 संख्यावाचक शब्दानाम् ज्ञानं जातम्।
	चतुर्थः पाठः पण्डितारमाबाई बालकबालिकापुस्तक शब्दरूपाणां प्रयोगः	बालकबालिकापुस्तकप्रभृतिशब्दरूपाणां प्रयोगज्ञानम् अभवत्। बालिकाशिक्षायाः/स्त्रीशिक्षायाः महत्त्वज्ञानम् अभवत्।
	पाठस्य पुनराभ्यासः :	उपपदविभक्तीनां प्रयोगज्ञानम्, अव्ययप्रयोगज्ञानं च तथाश्च ऐतिहासिकतत्त्वज्ञानम् अभवत्।
	SBA-1 (Activity Based) April and May	
जून, 2025	Summer Vacation from 1st June 2025 to 30th June, 2025	
जुलाई 2025	पञ्चमः पाठः सदाचारः श्लोकगायनम्, छन्दज्ञानम्	लयपूर्वकं शुद्धश्लोकोच्चारण-ज्ञानम् जातम्। सदाचारविषयकज्ञानम् अभवत्।

	पाठानांपुनराभ्यास :	बालकबालिकापुस्तकप्रभृतिशब्दरूपाणांप्रयोगज्ञानम् अभवत् । बालिकाशिक्षायाः / स्त्रीशिक्षायाः महत्त्वज्ञानम् अभवत् । लयपूर्वकं शुद्धश्लोकोच्चारण-ज्ञानम् जातम् । सदाचारविषयकज्ञानम् अभवत् ।
	SBA-2 (MCQ Assignment) April to July	
अगस्त, 2025	षष्ठः पाठः संकल्पः सिद्धिदायकः भू, पठ्, लिख, पा, स्था, दा, कृ, गम्, दृश्, अस्, त्यज्, सेव्, लभ् प्रभृति धातुरूपाणांप्रयोगाभ्यासोजातः ।	भू, पठ्, लिख, पा, स्था, दा, कृ, गम्, दृश्, अस्, त्यज्, सेव्, लभ् प्रभृति धातुरूपाणांप्रयोगाभ्यासोजातः । मनसाकृतस्य संकल्पस्य फलंप्राप्यते इति ज्ञानम् अभवत् ।
	पाठस्य पुनराभ्यास :	भू, पठ्, लिख, पा, स्था, दा, कृ, गम्, दृश्, अस्, त्यज्, सेव्, लभ् प्रभृति धातुरूपाणांप्रयोगाभ्यासोजातः । मनसाकृतस्य संकल्पस्य फलंप्राप्यते इति ज्ञानम् अभवत् ।
	सप्तमः पाठः त्रिवर्णः ध्वजः संवादविधायाः अभ्यासः उच्चारणाभ्यासः	संवादविधायाम् उच्चारणाभ्यासोजातः । ध्वजेवर्णविषयकज्ञानम् स्वतन्त्रतायाश्च ज्ञानम् अभवत् ।
	पाठस्य पुनराभ्यासः	संवादविधायाम् उच्चारणाभ्यासोजातः । ध्वजेवर्णविषयकज्ञानम् स्वतन्त्रतायाश्च ज्ञानम् अभवत् ।
	SBA-3 (Activity Based) August	
सितम्बर, 2025	अष्टमः पाठः अहमपि विद्यालयं गमिष्यामि उच्चारणाभ्यासः पाठस्य पुनराभ्यास :	संवादविधायाम् उच्चारणाभ्यासोजातः, सन्धिज्ञानं, तथाश्च प्रत्ययशिक्षणम्
	नवमः पाठः विश्वबन्धुत्वम् कारकविभक्तिज्ञानम् उपपदविभक्तिज्ञानम्	कारकविभक्तिज्ञानम् जातम् । उपपदविभक्तिज्ञानम् जातम् । बन्धुः कः भवति ? इति विज्ञाय विश्वबन्धुत्वभावनायाः ज्ञानम् अभवत् ।
	पाठानांपुनराभ्यास :	पदोच्चारण-पूर्वकं श्लोकोच्चारणाभ्यासोजातः । विमानयात्रायाः महत्त्वं आकाशस्य वातावरणं च ज्ञातवान् । कल्पना शक्त्याः विकासम् अभवत् कारकविभक्तिज्ञानम् जातम् । उपपदविभक्तिज्ञानम् जातम् ।

Half Yearly Assessment (April to September)		
अक्टूबर ,2025	दशमः पाठः समवायोहिदुर्जयः कथाविधायाः अभ्यासः कृत्प्रत्ययानांप्रयोगाभ्यासः	कथाविधायाः अभ्यासोजातः । कृत् प्रत्ययानांप्रयोगाभ्यासोजातः ।समवायस्य / एकतायाश्चमहत्त्वंज्ञातवान् ।
	पाठस्य पुनराभ्यास :	कथाविधायाः अभ्यासोजातः । कृत् प्रत्ययानांप्रयोगाभ्यासोजातः ।समवायस्य / एकतायाश्चमहत्त्वंज्ञातवान् ।
	एकादशः पाठः विद्याधनम् श्लोकगायनम्,छन्दज्ञानम् तद्धित् प्रत्ययानांप्रयोगाभ्यासः	श्लोकगायनस्याभ्यासोजातः । तद्धित् प्रत्ययानांप्रयोगाभ्यासोजातः ।विद्यायाः वाण्याश्चमहत्त्वंज्ञातवान् ।
	पाठस्य पुनराभ्यास :	श्लोकगायनस्याभ्यासोजातः । तद्धित् प्रत्ययानांप्रयोगाभ्यासोजातः ।विद्यायाः वाण्याश्चमहत्त्वंज्ञातवान् ।
नवम्बर, 2025	द्वादशः पाठः अमृतं संस्कृतम् स्त्रीलिंग शब्दरूपाणांतथा च मुनिः, साधु, नदी, राजन्, विद्वस्, फल, वारि, प्रभृतिरूपाणांप्रयोगः प्रत्ययानांप्रयोगाभ्यासः	स्त्रीलिंग शब्दरूपाणांतथा च मुनिः, साधु, नदी, राजन्, विद्वस्, फल, वारि, प्रभृतिरूपाणांप्रयोगाभ्यासोजातः । संस्कृतस्य महत्त्वंवैज्ञानिकतां च ज्ञातवान् ।
	त्रयोदशः पाठः लालनगीतम् उच्चारणाभ्यासः गीतगायनाभ्यासः संभाषणाभ्यासः श्रुतलेखनाभ्यासः	उच्चारणाभ्यासोजातः ।गीतगायनाभ्यासोजातः । संभाषणाभ्यासःश्रुतलेखनाभ्यासश्चजातः । प्रकृतेः सौन्दर्यस्य औदार्यस्य महत्त्वस्य ज्ञानम् अभवत् ।
SBA-4 (Activity Based) October to November		
दिसम्बर ,2025	चतुर्दशः पाठःहरियाणादर्शनम् संस्कृतसम्भाषणम्, संवादविधायाः प्रयोगः,	संस्कृत-सम्भाषणेगतिः, संवादविधायाः प्रयोगाभ्यासः, प्रदेशस्य संस्कृतेः महत्त्वज्ञानं च अभवत् ।

	प्रदेशस्य संस्कृतेः महत्त्व-प्रतिपादनम्	
	पाठानां पुनराभ्यासः :	संस्कृत-सम्भाषणे गतिः, संवादविधायाः प्रयोगाभ्यासः, प्रदेशस्य संस्कृतेः महत्त्वज्ञानं च अभवत् ।
SBA-5 (Activity Based) October to December		
Winter vacation from 1st January 2026 to 15th January 2026		
जनवरी, 2026	पञ्चदशः पाठः कर्मकुरु पदोच्चारणम्, श्लोकगायनम्, छन्दोज्ञानम्, गीतायाः महत्त्व-प्रतिपादनम्	पदोच्चारणाभ्यासः, श्लोकगायनाभ्यासः, छन्दोविज्ञानम्, गीतायाः महत्त्वज्ञानं च अभवत् । प्रार्थनापत्र-लेखनज्ञानम् अभवत् ।
फरवरी, 2026	परिशिष्टम् वर्णविचारः, कारकम् उपपदविभक्तिपरिचयः सर्वनाम एतत् , तत् , किम् त्रिषु लिङ्गेषु , इकारान्तस्त्रीलिङ्ग, ईकारान्तस्त्रीलिङ्ग , इकारान्तपुंसकलिङ्ग, ऋकारान्त पुल्लिङ्ग, उकारान्तपुंसकलिङ्ग	पत्र, लघुनिबन्धः, कथा घटनाक्रम, श्रुतलेखन, अनुवादप्रयोगाभ्यासोजातः । अनुप्रयुक्त-व्याकरणाभ्यासोजातः । अपठितपद्यांशानां / गद्यांशानां प्रयोगाभ्यासोजातः । वर्णविच ारः, कारक-विभक्ति-परिचयः सर्वनाम एतत् , तत् , किम् त्रिषु लिङ्गेषु , इकारान्तस्त्रीलिङ्ग, ईकारान्तस्त्रीलिङ्ग, इकारान्तपुंसकलिङ्ग, ऋकारान्त पुल्लिङ्ग, उकारान्तपुंसकलिङ्ग शब्दरूपाणि, चर्, कृ, वस्, दृश्, स्था (तिष्ठ), पच्, पा (पिब), धातुरूपाणि 1-50 संख्यावाचक शब्दानाम् ज्ञानं जातम् ।
	परिशिष्टम् शब्दरूपाणि, चर्, कृ, वस्, दृश् , स्था (तिष्ठ), पच्, पा (पिब), धातुरूपाणि संख्यावाचक, पूरणवाचक शब्दाः ।	शब्दरूपाणि, चर्, कृ, वस्, दृश्, स्था (तिष्ठ), पच्, पा (पिब), धातुरूपाणि 1-50 संख्यावाचक शब्दानाम् ज्ञानं जातम् ।
SBA-6 (MCQ Assignment) Complete Syllabus		
मार्च, 2026	समस्तपाठानां अभ्यासानां च	दृढीकरणम्

	पुनरावृत्ति:	
		Annual Assessment (AA-1) Complete Syllabus
अप्रैल, 2026		Supplementary Assessment (AA-2) Complete Syllabus

मास	विषयवस्तु	अधिगम उपलब्धियाँ
अप्रैल, 2025	मङ्गलम् भाषा, वर्णोच्चारणम् प्रथमः पाठः सुभाषितानि पदोच्चारणम् श्लोकगायनम्, छन्दोज्ञानम्	भाषा, वर्णोच्चारणपूर्वकमनः कीदृग् भवतिइतिज्ञानम् अभवत् । मानवजीवनस्य महत्त्वकिमितिज्ञानम् अभवत् पदोच्चारणम्, श्लोकगायनपूर्वकं, गुणस्य, निर्गुणस्य, कृपणस्य, पुरुषार्थस्य च मानवजीवनेमहत्त्वं।वर्णविचारः, वर्णोच्चारणस्य ज्ञानम् ।
	द्वितीयः पाठःबिलस्यवाणी न कदापि मे श्रुता अव्ययप्रयोगज्ञानम्	अव्ययप्रयोगज्ञानम्अभवत् । पंचतन्त्र विध्यकज्ञानम् अभवत्।कारकज्ञानमभवत् ।
	पाठानांपुनराभ्यासः :	भाषा, वर्णोच्चारणपूर्वकमनः कीदृग् भवतिइतिज्ञानम् अभवत्।मानवजीवनस्य महत्त्वकिमितिज्ञानम् अभवत् पदोच्चारणम्, श्लोकगायनपूर्वकं, गुणस्य, निर्गुणस्य, कृपणस्य, पुरुषार्थस्य च मानवजीवनेमहत्त्वं।वर्णविचारः, वर्णोच्चारणस्य ज्ञानम्।अव्यय प्रयोगज्ञानम्अभवत्।पंचतन्त्र विध्यकज्ञानम् अभवत्।कारकज्ञानमभवत् ।
मई, 2025	तृतीय पाठः डिजीभारतम् विशेषणविशेष्य ज्ञानम्	आधुनिकशिक्षायां सङ्गणकस्य उपयोगिताइन्टरनेटस्य प्रयोगंच । प्रत्ययानांविशेषण-विशेष्य पदानां च ज्ञानमभवत् ।
	पाठस्य पुनराभ्यासः	आधुनिकशिक्षायां सङ्गणकस्य उपयोगिताइन्टरनेटस्य प्रयोगंच । प्रत्ययानांविशेषण-विशेष्य पदानां च ज्ञानमभवत् ।
	चतुर्थः पाठः सदैवपुरतो निधेहि चरणम् लोट्, विधिलिङ् लकारयोः प्रयोगः	लोट् ,विधिलिङ्गलकारयोः प्रयोगाभ्यासोजातः।कवितांपठित्वादेशभक्तिः कर्तव्यपरायणता च समधिगता ।
	पाठस्य पुनराभ्यासः	लोट् ,विधिलिङ्गलकारयोः प्रयोगाभ्यासोजातः।कवितांपठित्वादेशभक्तिः कर्तव्यपरायणता च समधिगता ।
	SBA-1 (Activity Based) April and May	
जून, 2025	Summer Vacation from 1st June 2025 to 30th June, 2025	
जुलाई, 2025	पंचमः पाठः	ऋकारान्त स्त्रीलिङ्ग-शब्दरूपाणां प्रयोगाभ्यासोजातः ।

	कण्टकेनैवकण्टकम् ऋकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दरूपाणांप्रयोगः	पाठपठित्वाकर्मानुसारेणैवफलंलभ्यते ।
	षष्ठः पाठः गृहं शून्यं सुतां विना अव्ययज्ञानम्	स्त्रीणांसम्मानं, लिङ्ग परीक्षणं जघन्य कृत्यम्, पुत्रीं रक्ष पुत्रीं पाठय च अव्ययपदानां ज्ञानम् ।
	पाठानांपुनराभ्यासः :	ऋकारान्त स्त्रीलिङ्ग-शब्दरूपाणां प्रयोगाभ्यासो जातः । पाठपठित्वाकर्मानुसारेणैवफलंलभ्यते । स्त्रीणांसम्मानं, लिङ्ग परीक्षणं जघन्य कृत्यम्, पुत्रीं रक्ष पुत्रीं पाठय च अव्ययपदानां ज्ञानम् ।
	SBA-2 (MCQ Assignment) April to July	
अगस्त, 2025	सप्तमः पाठः भारतजनताऽहम् सन्धिज्ञानम्	भारतीय जनतायः विविध कौशलानाम्, विविध-रुचिनाम् इत्यादयः वर्णितम् । सन्धिज्ञानम्, उचितानुचितकथनानाम् ज्ञानम् ।
	पाठस्य पुनराभ्यासः :	भारतीय जनतायः विविध कौशलानाम्, विविध-रुचिनाम् इत्यादयः वर्णितम् । सन्धिज्ञानम्, उचितानुचितकथनानाम् ज्ञानम् ।
	अष्टमः पाठः संसारसागरस्य नायकाः संस्कृतसंभाषणाभ्यासः भू, पठ्, लिख्, पा, स्था, कृ, भक्ष्, अस्, गम्, घ्रा, ह्र, रक्ष्, हस्, खाद्, वद्, नम्, पच्, प्रच्छ्, क्रुद्, त्यज्, दिव्, तुद्, सेव्, लभ्, जन्, वृत्, याच्, शक्, श्रु, प्रभृति धातु रूपाणांपंचलकारेषु प्रयोगाभ्यासः	संस्कृतसंभाषणाभ्यासो जातः । विध्यवस्तुगत धातु रूपाणांपंचलकारेषु प्रयोगाभ्यासो जातः पृथिव्यां यत्किमपि दृश्यते तत्सर्वमानवनिर्मितम् इति विज्ञाय तेषां कर्ता गजधर इति नामकस्य शिल्पिकारस्य ज्ञानम् अभवत् ।
	पाठस्य पुनराभ्यासः :	संस्कृतसंभाषणाभ्यासो जातः । विध्यवस्तुगत धातु रूपाणांपंचलकारेषु प्रयोगाभ्यासो जातः पृथिव्यां यत्किमपि दृश्यते तत्सर्वमानवनिर्मितम् इति विज्ञाय तेषां कर्ता गजधर इति नामकस्य शिल्पिकारस्य ज्ञानम् अभवत् ।
SBA-3 (Activity Based) August		
सितम्बर, 2025	नवमः पाठः सप्तभिर्गन्धः प्रत्ययज्ञानम्, वाच्यपरिवर्तनम् प्रेरणार्थकक्रियापदप्रयोगाभ्यासः	प्रत्ययज्ञानम्, वाच्य परिवर्तनम् प्रेरणार्थकक्रियापदानां प्रयोगाभ्यासो जातः । पूर्वोत्तरराज्यानां भौगोलिकं, सांस्कृतिकं, ऐतिहासिकं च महत्त्वं ज्ञातम् ।

	कारकप्रयोगाभ्यासः,	
	दशमः पाठः नीतिनवनीतम् सर्वनाम-पदानांप्रयोगाभ्यासः	सर्वनाम-पदानांप्रयोगाभ्यासो जातः। वृद्धानांसम्मानं, सदाचारतथा च सत्यासत्यमार्गस्य ज्ञानम्। विधिलिङ्ग-लकारस्य प्रयोगाभ्यासः जातः। सन्धि पदानां ज्ञानं जातम्।
	पाठानांपुनराभ्यासः :	प्रत्ययज्ञानम्, वाच्य परिवर्तनम् प्रेरणार्थकक्रियापदानांप्रयोगाभ्यासो जातः। पूर्वोत्तरराज्यानां भौगोलिकं, सांस्कृतिकं, ऐतिहासिकं च महत्त्वज्ञातम्। सर्वनाम-पदानांप्रयोगाभ्यासो जातः। वृद्धानांसम्मानं, सदाचारतथा च सत्यासत्यमार्गस्य ज्ञानम्। विधिलिङ्ग-लकारस्य प्रयोगाभ्यासः जातः। सन्धि पदानां ज्ञानं जातम्।
Half Yearly Assessment (April to September)		
अक्तूबर, 2025	एकादशः पाठः सावित्री बाईफुले उपसर्गप्रयोगाभ्यासः, अव्यय प्रयोगाभ्यासः,	उपसर्गप्रयोगाभ्यास-ज्ञानं जातम्। अव्यय प्रयोगाभ्यासज्ञानं जातम्। बालिकाः महिलाश्च शिक्षां प्राप्तुं कथं संघर्षम् अकुर्वन् इति ज्ञानम् अनुभवश्च जातः।
	ikBL; iquj kH; kl %	उपसर्गप्रयोगाभ्यास-ज्ञानं जातम्। अव्यय प्रयोगाभ्यासज्ञानं जातम्। बालिकाः महिलाश्च शिक्षां प्राप्तुं कथं संघर्षम् अकुर्वन् इति ज्ञानम् अनुभवश्च जातः।
	द्वादशः पाठः कः रक्षति कः रक्षितः संस्कृत-संभाषणाभ्यासः	संस्कृत-संभाषणाभ्यासो जातः। प्रतिमानवः प्लास्टिकस्यूतस्य उपयोगं करोति। इदानीं पर्यावरणस्य रक्षणं कः कथं च करिष्यति इति ज्ञानम् अभवत्।
	पाठस्य पुनराभ्यासः :	संस्कृत-संभाषणाभ्यासो जातः। प्रतिमानवः प्लास्टिकस्यूतस्य उपयोगं करोति। इदानीं पर्यावरणस्य रक्षणं कः कथं च करिष्यति इति ज्ञानम् अभवत्।
नवम्बर, 2025	त्रयोदशः पाठः क्षितौराजते भारतस्वर्णभूमिः चित्रं दृष्ट्वा वाक्यनिर्माणज्ञानम्, अपठितपद्यांशानां / गद्यांशानां प्रयोगः	प्राचीनपरम्परायाः संस्कृतेः, भारतस्य सौन्दर्यज्ञानम् जातम्। चित्रं दृष्ट्वा वाक्यनिर्माणज्ञानम् एवं अपठितपद्यांशानां / गद्यांशानां प्रयोगाभ्यासो जातः।
	चतुर्दशः पाठः आर्यभट्टः कथा घटनाक्रमलेखनाभ्यासः अनुप्रयुक्तव्याकरणाभ्यासः	कथा घटनाक्रमलेखनाभ्यासो जातः। अनुप्रयुक्तव्याकरणाभ्यासो जातः। भारतस्य गौरवम् आर्यभट्टस्य गणितविषयकम्, खगोलविषयकं च ज्ञानम् अभवत्।
	SBA-4 (Activity Based) October to November	
दिसम्बर, 2025	पंचदशः पाठः तीजपर्व	संस्कृत-सम्भाषणे गतिः, संवादविधायाः प्रयोगाभ्यासः, पर्वमहत्त्वविज्ञानम्, प्रदेशस्य संस्कृतेः

	संस्कृतसम्भाषणम्, संवादविधायाः प्रयोगः, पर्वमहत्त्वम्, प्रदेशस्य संस्कृतेः महत्त्व-प्रतिपादनम्	परम्पररायाश्चमहत्त्व-ज्ञानं च अभवत् ।
	पाठस्यपुनराभ्यासः :	संस्कृत-सम्भाषणेगतिः, संवादविधायाः प्रयोगाभ्यासः, पर्वमहत्त्वविज्ञानम्, प्रदेशस्य संस्कृतेः परम्पररायाश्चमहत्त्व-ज्ञानं च अभवत् ।
SBA-5 (Activity Based) October to December		
जनवरी, 2026	Winter vacation from 1st January 2026 to 15th January 2026	
	षोडशः पाठःसर्वत्रसमदर्शनः पदोच्चारणम्, श्लोकगायनम्, छन्दोज्ञानम्, गीतायाः महत्त्व-प्रतिपादनम्	पदोच्चारणाभ्यासः, श्लोकगायनाभ्यासः, छन्दोविज्ञानम्, गीतायाः महत्त्व-ज्ञानं च अभवत् ।
फरवरी, 2026	परिशिष्टम् स्वरसन्धिः(दीर्घ, यण्, गुण, वृद्धि,अयादिः)कारकम्,उपसर्गः, प्रत्ययाः अस्मद्, युष्मद्, यत्, इदम् त्रिषुलिङ्गेषुसर्वनाम शब्दरूपाणि ।	वर्णविचारः, स्वरसन्धिः(दीर्घ, यण्, गुण, वृद्धि, अयादिः) कारकम्, उपसर्गाः, प्रत्ययाः । अस्मद्, युष्मद्, यत्, इदम् त्रिषुलिङ्गेषुसर्वनामप्रभृति शब्दरूपाणांज्ञानम् अभवत् ।
	परिशिष्टम् मातृ, स्वसृ ऋकारान्त स्त्रीलिङ्गराजन् नकारान्तपुंल्लिङ्गशब्दरूपाणि । खाद्, इष्, धातुरूपाणि संख्यावाचक, (51-100) शब्दानांज्ञानम् ।	मातृ, स्वसृ ऋकारान्त स्त्रीलिङ्गराजन् नकारान्तपुंल्लिङ्ग शब्दरूपाणां । खाद्, इष्, धातुरूपाणां संख्यावाचक, 51-100) शब्दानांज्ञानम् अभवत् ।
SBA-6 (MCQ Assignment) Complete Syllabus		
मार्च, 2026	समस्तपाठानांअभ्यासानां च पुनरावृत्तिः	दृढीकरणम्
Annual Assessment (AA-1) Complete Syllabus		
अप्रैल, 2026	Supplementary Assessment (AA-2) Complete Syllabus	